

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 17 september 2019
Portefeuillehouder(s) : Wethouder Bolderdijk
Portefeuille(s) : Handhaving, milieu
Contactpersoon : D. Kasbergen
Tel.nr. : 8982
E-mailadres : kasbergen.d@woerden.nl

Onderwerp:

Kerkklokken Bonaventurakerk

Kennisnemen van:

Informatie over de kerkklokken van de Bonaventurakerk te Woerden.

Inleiding:

De kerkklokken van de Bonaventurakerk in Woerden worden in de nachtperiode uitgeschakeld. Deze raadsinformatiebrieven schetst de aanleiding, de besproken oplossingsrichtingen en het juridisch kader. Deze raadsinformatiebrieven is aanvullend op de beantwoording van de art. 42 vragen van de fracties CDA, Bakker en Inwonersbelangen.

Kernboodschap:

1. Aanleiding

Naar aanleiding van overlast in de nachtelijke uren veroorzaakt door het slaan van de klokken van de Bonaventurakerk, is bij het college een formeel verzoek om handhaving ingediend. Hier is een klacht bij het parochiebestuur van de Bonaventurakerk aan vooraf gegaan. De daarin omschreven klacht zag vooral op de frequentie dat de klok slaat, namelijk ieder kwartier in het uur, waarbij de klokken zowel op het hele als het halve uur het aantal uren slaat.

2. Bemiddeling en behandeling verzoek om handhaving

Omdat minnelijk overleg tussen beide partijen niet tot een oplossing heeft geleid, heeft het college het verzoek om handhaving in behandeling genomen. Het college is daartoe verplicht, en zal binnen de beslistermijn een onderzoek naar de klacht moeten uitvoeren en daar een formeel besluit op moeten nemen. Dit is in goed overleg met het parochiebestuur gegaan.

3. Wettelijk kader en onderzoek

De Bonaventurakerk dient aangemerkt te worden als een inrichting in de zin van de Wet milieubeheer vanwege de capaciteit van de aanwezige stookinstallatie van meer dan 130 kw. Het oproepen van gebed (ook wel luiden of beieren) wordt in de milieuwetgeving uitgesloten van handhaving, het aangeven van de tijd (het slaan) middels een akoestisch signaal valt hier echter niet onder. Als inrichting valt de Bonaventurakerk onder de voorschriften van het Activiteitenbesluit, waaronder de normstelling voor het maximaal geluidsniveau.

Naar aanleiding van het verzoek om handhaving heeft de Omgevingsdienst Regio Utrecht (hierna: ODRU) een geluidsmeting uitgevoerd op de gevel van de verzoeker om handhaving. Uit deze meting is naar voren gekomen dat het L_{max} niveau in de nachtperiode fors werd overschreden. De norm van 60 dB(a) in de nachtperiode werd met 10 dB(a) overschreden. Dit betekent een overtreding van de normstelling uit het

Activiteitenbesluit.

Het college is, indien er sprake is van overtredingen van wet- en regelgeving waarvan zij belast is met de toezicht en handhaving, bevoegd om handhavend op te treden. Omdat in dit geval sprake was van een formeel verzoek om handhaving, het college een overtreding heeft vastgesteld, is zij volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State niet alleen bevoegd maar zelfs verplicht om handhavend op te treden tegen de overtreding. Om handhavend optreden te voorkomen heeft het college gesprekken over de uitkomst van het geluidsonderzoek tussen verzoeker om handhaving en het parochiebestuur geïnitieerd.

4. Oplossingsrichtingen

Tijdens de geïnitieerde gesprekken zijn verschillende oplossingsrichtingen besproken. Het parochiebestuur heeft de volgende opties onderzocht om het geluidsniveau in de nachtperiode terug te dringen:

1. Het minder laten luiden van de klok in de nachtperiode;
2. De slag van de hamers zodanig afstellen dat het geluidsniveau ter hoogte van de betrokken woning wordt gereduceerd tot het toegestane niveau;
3. Het uitschakelen van de klokken in de nachtperiode.

De optie om de klok minder te laten luiden in de nachtperiode is niet haalbaar gebleken. Een dergelijke optie bleek uit navraag bij het bedrijf dat gespecialiseerd is in torenuurwerken niet uitvoerbaar vanwege de complexiteit van het uurwerk.

Daarnaast is ook de optie onderzocht om de slag van de hamers zodanig af te stellen dat een geluidreductie ter hoogte van de betrokken woning van minstens 10 dB(A) wordt bereikt. Met deze geluidreductie zou de overtreding van de geluidsnorm in de nachtperiode op de woning van verzoeker om handhaving beëindigd worden. Deze oplossing zou voor het college afdoende zijn om de overtreding te beëindigen.

Omdat de woning, waarbij de geluidmeting is uitgevoerd, op een afstand van rond de 200 meter t.o.v. de kerktoren is gesitueerd, heeft het parochiebestuur er voor gekozen om de kerkklokken in het geheel uit te schakelen in de nachtperiode. De reden hiervoor is dat als aanpassingen aan de klok en/of de woning uitsluitend op de afstand van de gemeten woning zouden worden geënt, er sprake blijft van een overschrijding van de geldende geluidnormering bij woningen die op een kortere afstand dan die 200 meter zijn gesitueerd. Daarbij komt dat ook over deze optie vragen bestonden over de uitvoerbaarheid daarvan, omdat een dergelijke coating van de klepel in de loop van de tijd slijt.

Naar aanleiding van deze kanttekeningen bij de andere opties, heeft het parochiebestuur dus uiteindelijk voor de optie gekozen om de kerkklokken in het geheel uit te schakelen in de nachtperiode en daarmee de overtreding van de geluidsnorm te beëindigen.

Omdat de parochie uiteindelijk zelf heeft besloten tot deze maatregel over te gaan naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek en de overtreding daarmee in de toekomst wordt beëindigd, heeft het college handhavend optreden ook achterwege gelaten.

5. Kosten

Het uitschakelen van de kerkklokken van de Bonaventurakerk in de nachtperiode brengt kosten met zich mee. Het college heeft een deel van deze kosten (tot maximaal €3.000,-) voor zijn rekening genomen.

6. Maatwerkbesluit

Los van het bovenstaande heeft het college onderzocht of de mogelijkheid bestaat om door middel van een zogenaamd maatwerkbesluit af te wijken van de landelijke geluidsnormen in de nachtperiode. Dit is niet mogelijk gebleken. De landelijke geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit zijn leidend. Gelet op de bij de geluidmeting vastgestelde overschrijding van geluidsnorm en de reële inschatting dat deze overschrijding bij woningen die op korte afstand van de kerktoren zijn gesitueerd nog beduidend groter is, is het stellen van een (veel) hogere waarde in de nachtperiode niet haalbaar geacht. Uit ervaring en vaste jurisprudentie van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt duidelijk dat in het kader van de volksgezondheid veel waarde wordt gehecht aan het handhaven van de voor de nachtperiode geldende geluidnormstelling.

Om te voorkomen dat de parochie van de Bonaventurakerk in de toekomst te maken zou krijgen met klachten over het luiden van de klokken in de dag- en avondperiode is bij besluit van 10 juli 2019 een zogenoemd maatwerkvoorschrift vastgesteld. In dit maatwerkbesluit is opgenomen dat de normstelling voor het maximale geluidsniveau in de dag- en avondperiode niet geldt. Omdat voor de dag- en avondperiode minder waarde wordt gehecht aan afwijking van de geluidsnorm, en in de dag- en avondperiode geen tot een minimale overschrijding plaatsvindt, heeft het college gemeend dit besluit te kunnen nemen.

Financiën:

N.v.t.

Vervolg:

N.v.t.

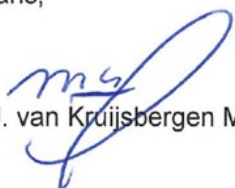
Bijlagen:

N.v.t.

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

